

Profeet heeft universele gestalte

Abraham Joshua Herschel was een tegendraads man. Profeten zijn ook van die mensen.

Tekst: Harry Zeldenrust

De meest rustverstorende mensen die ooit geleefd hebben.' Zo typeert Abraham Herschel (1907-1972) de joodse profeten. Herschel, geboren in Polen, vluchtte in 1939 naar de Verenigde Staten en werd daar één van de bekendste joodse geleerden. In 1962 verscheen zijn boek over de profeten, dat nu is herdrukt en vertaald. Terecht, want iedere zin in dit lijvige boek is raak. Herschel had zelf ook iets van een profeet. Hij was tegendraads. "Over God spreken en zwijgen over Vietnam is een godslastering", zei hij. Het jodendom benaderde hij kritisch: "De moderne jood is een boodschapper die zijn boodschap is vergeten." Herschel was nauw verbonden met dominee Martin Luther King en heeft meegelopen in de marsen voor burgerrechten. De profeet is volgens Herschel de eerste universele mens in de geschiedenis. Hij laat de onveranderlijke toewijding van God aan Israël zien, maar is tegelijkertijd

Abraham Joshua Herschel
De profeten
Skandalon,
654 blz., € 50,-

gericht op alle mensen. Profeten hebben geen theorie of idee over God. Wat zij wél hebben, is een verstandhouding. Bij hen is de godservaring meer een ervaring van pathos dan van macht. God bestaat in betrokkenheid bij het leven, de mens en de gerechtigheid. God is de Ene, Hij is uniek en enig, alles omvattend, alles insluitend. Liefde is zijn wezenskenmerk. De profeet is gegrepen door het leed dat God ervaart als reactie op de nood van de mens. Veroordeling van geweld is een hoofdthema bij de profeten. Elk vertrouwen op geweld wordt gezien als een kwaad. De oorlog zal

worden afgeschaft. Wat de profeten aan de orde stellen is nog altijd overal ter wereld aan de orde. In de profetie geeft God een stem aan het woordeloze lijden, een stem voor de uitgebuite armen, voor de ontheiligde rijkdommen van de wereld. God is groter dan zijn beslissingen. Zijn toorn is onderworpen aan zijn wil en dus voorwaardelijk. Alleen zijn liefde is onvoorwaardelijk. Wat we zien, kan niet het einde zijn van Gods goede schepping. Profetie is bij Herschel uitdrukking geven aan Gods vastbeslotenheid de geschiedenis naar zijn bedoelingen te vormen. ●

M. Rosenberg

Moeder, wanneer ga je nu eens dood, Atlas,
256 blz., € 21,95

'Ga nu eindelijk dood, mama'

De boektitel trekt de aandacht: 'Moeder, wanneer ga je nu eens dood?' En het volstaat. Een verrassend openhartig verhaal van Martina Rosenberg, die haar falen toegeeft in de zorg voor haar ouders.

Het leek zo leuk, schrijft ze, toen de bovenverdieping van haar ouderlijk huis leegkwam. Ze besloot met haar man en dochter weer 'thuis' te gaan wonen. Dit pakte echter heel anders uit. In een periode van negen jaar probeert ze de

verantwoordelijkheid te nemen voor het leven van haar dementerende moeder. Ook haar vader, die een hersenbloeding krijgt, heeft zorg nodig. Ze offert zichzelf op. Na 256 pagina's stroomt de opluchting zelfs door mijn aderen wanneer moeder haar laatste adem uitblaast. "Ik zou graag het gevoel hebben dat ik alles goed heb gedaan, dat ik een goede dochter ben geweest. Maar ik voel me hondsberoerd." (Marloes Geerdink)

Kort Recensies

→ **Mirjam Schuilenga**

Kleine grootse gebaren

Lokale en kleinschalige initiatieven worden steeds meer gewaardeerd. In dit cahier wordt stilgestaan bij levensbeschouwelijk vrijwilligerswerk.

Narratio, 48 blz., € 7,50

→ **Gerard van Midden**

De jukebox van mijn ziel

In de Bijbel staan verhalen over hoop en leven. Aan de hand van veertig meditatieve teksten wordt gezocht naar antwoorden rondom levensvragen. Hoe komt het dat de mens het leven aankan?

Adveniat & zinvoorzin.nl, 63 blz., € 14,90

→ **Alex Stock**

Ik sta voor U. De poëtische theologie van Huub Oosterhuis

In deze bundel laat Alex Stock, Duits theoloog, zien hoezeer het werk van Oosterhuis is geworteld in de bijbelse en liturgische traditie. Circa veertig van zijn werken komen aan bod.

Kok, 224 blz., € 16,50

→ **Jaap Lodewijks**

Franciscaans leiderschap. Als het wassen van andermans voeten

Boeiende verhalen van en over de heilige Franciscus, die sinds het aantreden van paus Franciscus weer volop in de belangstelling staat. Lodewijks laat zien hoe franciscaans leiderschap leidinggevend Nederland nog steeds kan inspireren.

Ten Have, 126 blz., € 14,95

→ **Frans Kurris**

Emond Auger, jezuïet in spagaat

Een boek over het leven van jezuïet Emond Auger (1530-1591), geschreven aan de hand van zijn persoonlijke 'memoires', die deze kerkhervormer aan het einde van zijn leven schreef. Met dit werk gaat de auteur, zelf jezuïet, op zoek naar de oerinspiratie.

BOXPress, 159 blz., € 13,73

'Aan een alledaagse vader heb je niks'

"Daantje, de wereldkampioen is een hartverwarmend boek van Roald Dahl. Mooi geschreven ook. Toen ik het als leerkracht op de basisschool in handen kreeg, was ik helemaal verkocht," zegt Hans van Woerkom (1953), tegenwoordig werkzaam als rondtrekkend verhalenverteller.

Rolad Dahl
Daantje, de wereldkampioen
De Fontein,
208 blz., 12,95

Hans van Woerkom: "Inspireer je kinderen."

Dahls boeken zijn bijzonder. Het boek over Daantje gaat over de liefde. Het meest spreekt me de relatie tussen de vader en de zoon aan, zo liefdevol is de vader. Daantje schrikt enorm als zijn vader bekend dat hij een fazantenstroker is, een dief dus. Het boek gaat echter niet over stropen, maar over de liefde voor zijn zoon. Belangrijk is de laatste bladzijde. Daar staat: 'Een boodschap voor alle kinderen die dit boek gelezen hebben. Als jij groot bent en zelf kinderen hebt, herinner je je dan alsjeblieft één heel belangrijk ding: aan een alledaagse vader heb je niks. Waar een kind behoefte aan heeft en ook recht op heeft, is een vader die sprankelt.' Dat woord 'sprankelt', sprankelt ook echt, vind ik. Die vader heeft veel invallen en zijn beeldende verhalen zijn geloofwaardig. Hij is een geweldige verteller en dat spreekt mij natuurlijk aan. Zijn zoon Daantje hangt aan zijn lippen en wordt zelf een wereldkampioen in het vangen van fazanten. De rijke Victor Hazel wil met zijn vrienden veel fazanten doodschieten. Hij krijgt een gevoelig lesje. Dit boek is een mooie aansporing voor vaders om hun kinderen meer te inspireren.' (Cees Veltman)

Ouderen over hun 'roze' levens

In het voorwoord zegt Arthur Japin: 'Mensen die een worsteling moeten leveren om zichzelf te kunnen zijn, dát zijn mijn helden.' In elk hoofdstuk wordt een persoonlijk verhaal van een 'roze oudere' uit de doeken gedaan.

Het was wachten op een boek als deze, waarin homoseksuelen, lesbiennes, transgenders en biseksuelen vertellen hoe zij worstelden met hun geaardheid en hoe deze gevoelens zich vorm gaven in hun levens.

Een voorbeeld is het verhaal van Betty Veldwachter. Op het moment dat ze werd 'benaarder' door een directrice op haar stagebedrijf, schrok ze, maar het maakte ook iets in haar los. Ze vertelt: "Er gebeurde iets met me wat

ik niet kende. Het beëindigde mijn eenzaamheid." En hoewel de strubbelingen rondom geaardheid nooit, en zeker toen niet, eenvoudig zijn, was dat niet hetgeen wat haar de meeste pijn opleverde. 'Mijn echte pijn is niet op de wereld willen zijn.' Aangrijpende verhalen van 'roze' 65-plussers. (Marloes Geerdink)

Eveline van de Putte

Stormachtig stil.

Levensverhalen van roze ouderen.

Xanten, 224 blz., € 21,95

